

วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
Legal Enforcement of the Animals' Protection Law Under
“Prevention of Cruelty to Animals Act B.E. 2557”

อนิสา ม่วงมิงสุข และ สุรพล ศรีวิทยา
Anisa Muangmingsook and Surapol Sriwittaya
หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต
Master of Laws Program, Rangsit University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์มาตราการทางกฎหมายและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 และ (3) เพื่อแสวงหาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ให้มีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมสมอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้คือ ควรเพิ่มความหมายของการกระทำที่เป็นการทารุณสัตว์ที่ชัดเจนให้ครอบคลุมในทุกกรณี เพื่อมิให้เกิดเป็นข้อพิพาทในภายหลัง ควรมีข้อบัญญัติปัญหาสภาพการทารุณสัตว์ทางกีฬา เช่น ละครสัตว์ ยังไม่มีการนิยามที่ชัดเจน ตลอดจนถึงบทลงโทษ ดังนั้น ต้องมีบทบัญญัติในกรณีดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้น การกำหนดให้มีการพิทักษ์สัตว์ที่ได้รับการทารุณกรรม โดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการรับรองถูกต้องเป็นสิ่งที่สมควรกระทำและบัญญัติไว้ในกฎหมายต่อไป

คำสำคัญ: การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์, การคุ้มครองสัตว์, การจัดสวัสดิภาพสัตว์

Abstract

This research paper is written based on qualitative research methodology. The research objectives are (1) compare related international laws and domestic laws on “Prevention of Cruelty to Animals Act B.E. 2557” (2) study the implementation of the law and legal enforcement problems and obstacles under the Act and (3) find out the proper solutions in order to develop and improve the implementation and measurement of the Act. This research mainly studied documentary and doctrine concerns. As a result, the Act should obviously and exhaustively define more on the meaning of torture and penalties, covering all the approaching aspects, to prevent the future controversies and discrepancies. Secondly, the study of the use of circus animals and sports’ animals, should define whether or not the uses of the animals are suitable or unsuitable. It should

also establish what kind of animals and what species of animals should be legislated and written into the Act in order to specifying the legal duties of certified committees. The jurisdiction of the revised Act must be legally conducted and enacted.

Keywords: prevention of cruelty to animals, animals protection, animal welfare

บทนำ

การที่ปัจุหการทารุณกรรมสัตว์ในประเทศไทยยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ประการหนึ่งอาจเกิดจากในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีกฎหมายในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ จึงทำให้พบเห็นข่าวการทารุณกรรมสัตว์ปรากว่าให้เห็นในสื่อต่างๆอยู่เสมอ แต่เดิมประเทศไทยมีบทบัญญัติที่ใช้ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์กระจายอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 381 และมาตรา 382 (เกียรติธรรม วัฒนธรรมสัตตี, 2551) และพระราชบัญญัติการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติอุथayanแห่งชาติ พ.ศ.2504 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2532 หรือพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 เป็นต้น ในพระราชบัญญัติต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นบัญญัติให้ความคุ้มครองเฉพาะสัตว์บางประเภทเท่านั้น เช่น สัตว์ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือสัตว์ป่า หรือสัตว์เศรษฐกิจเท่านั้น

ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ขึ้นได้เกิดประเด็นความขัดแย้ง จากความไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุมของรายละเอียดในกฎหมาย กล่าวโดยสรุป คือ ประเด็นแรกกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ระบุถึงความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ที่ปล่อยปละละเลยให้สัตว์เลี้ยงออกไปก่อความรำคาญ หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินของผู้อื่น และประเด็นที่สอง คือ การที่บุคคลกระทำการทารุณกรรมสัตว์ต่อสัตว์เพื่อเป็นการป้องกันตัวจากภัยสัตว์ทำร้ายว่าสามารถทำได้ในระดับใด

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่การตีความว่าการกระทำใดที่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมโดยมีผู้แสดงความคิดเห็นใน

ประเด็นนี้ว่า “ทั้งๆ ที่เชื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การป้องกันการทารุณกรรม แต่กลับมีการระบุข้อห้ามการกระทำการที่เป็นการทารุณกรรมโดยไม่มีเหตุอันสมควรเพียงมาตราเดียวเท่านั้นคือมาตรา 20 แต่ข้อยกเว้นให้กระทำการทารุณกรรมสัตว์ได้ในมาตรา 21 มีถึง 11 ข้อ”

จากปัจุหการความไม่ชัดเจนและความไม่ครอบคลุมของกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาวิจัยปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอแนะให้มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ของประเทศไทยให้มีความชัดเจนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมายระหว่างประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานทางกฎหมายและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองและป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

3. เพื่อสำรวจหาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและ

คุ้มครองสัตว์ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 ให้มีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิสัตว์ (animal rights) และสวัสดิภาพสัตว์ (animal welfare)

นับแต่อดีตมนุษย์ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความกล้าอุย্যตตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นความกล้าที่ต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติ ความกล้าที่จะไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนกระทั้งกลัวความตาย มนุษย์จึงได้พยายามที่จะแสวงหาหลักประกันให้กับตนเอง (อัญชลี จังจันทร์, 2558) โดยหลักประกันนี้ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่คิดกันว่ามนุษย์ควรมีสิทธิอะไรบ้างที่มีหรือที่ได้มาโดยธรรมชาติพร้อมกับการเกิด โดยมีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความมีคุณค่า มีวิถีทางแห่งการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง มีความสามารถในการดำรงตนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เรียกว่าเป็นสิทธิธรรมชาติ (natural rights) ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกฎหมายธรรมชาติ (natural law) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าสิทธิธรรมชาติเป็นปัจจัยหลักที่มาที่สำคัญของสิทธิมนุษยชน (human rights) ในปัจจุบัน(อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2552) เมื่อมนุษย์ยังได้รับการคุ้มครองสิทธินักปรัชญาและนักศาสตราจารย์คนจำนวนมากว่า แม้ว่าสัตว์จะมีคุณค่าแตกต่างจากมนุษย์ แต่ก็สมควรที่จะได้รับความคุ้มครองเช่นกัน เช่น เบอร์ทรัลล์ รัชเซล กล่าวว่าไม่มีเหตุผลใดที่จะกล่าวได้ว่า คุณค่าของมนุษย์สำคัญกว่าสัตว์ (อันวัตัน ใจโรจน์, 2551) ส่วนกอตพรีด ไลปนิช เชื่อว่าสัตว์มีจิตวิญญาณหรือจิตสำนึกเช่นเดียวกับมนุษย์ จิตวิญญาณเป็นสิ่งที่ไม่สามารถถูกทำลายได้ แม้ว่าจะมองว่าสัตว์เป็นเพียงเครื่องจักรที่มีร่างกาย และอวัยวะห่อหุ้ม จนทำให้ป่วยครั้งที่เราทำร้ายหรือทำลายสัตว์ แต่ท้ายที่สุดแล้วมนุษย์ก็ไม่อาจทำลายจิตวิญญาณของสัตวนั้นได้

นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับสถานะสัตว์ยังได้พัฒนาอีกขั้นที่มีนักคิดสมัยใหม่หลายคนมีความเห็นว่าสัตว์ควรมีสิทธิ และขณะเดียวกันมนุษย์ก็มีหน้าที่ต่อสัตว์ กล่าวคือ เจริญ เป็นรัมเห็นว่า สัตว์เหมือนมนุษย์ที่มีสิทธิปลอด

จากการได้รับความทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็น โดยมองว่า สัตว์มีความรู้สึก มีความสามารถในการรับรู้ความกดดันและความเจ็บปวดได้และด้วยเหตุนี้เองที่การทำร้ายหรือทารุณสัตว์ที่อยู่ในความครอบครองของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมอย่างแన่นอน (อันวัตัน ใจโรจน์, 2551) ส่วนเยอรมันน์ แดกเกต ได้กล่าวว่าสัตว์เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์ของพระเจ้า สัตว์จึงได้รับสิทธิเชิงรวมถึงสิทธิที่จะปลดจากการถูกทำให้ได้รับความเจ็บปวดโดยไม่จำเป็นจากฝีมือมนุษย์(อันวัตัน ใจโรจน์, 2551) และในยุคต่อมา เอ็นรี ชอล ได้อธิบายเพิ่มเติมจากคำกล่าวของแดกเกต โดยกล่าวว่าสัตว์มีสิทธิและสิทธินี้เกิดขึ้นจากความเป็นอิสระในการดำรงชีวิตโดยธรรมชาติของสัตว์ การยอมรับตั้งกล่าวถือเป็นการพัฒนามนุษย์ให้เป็นอารยชนชั้นมากขึ้น และเห็นว่าสัตว์ยังคงถูกมนุษย์ใช้ตามความต้องการได้ แต่มนุษย์ไม่ควรที่จะมีสิทธิทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรือทำร้ายโดยไม่จำเป็นจากการใช้สัตว์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์อย่างแnanon ซึ่งหากมีการกระทำดังกล่าวก็ถือว่าเป็นความผิดหรือความไม่ถูกต้องตามธรรมเนียมของคลองธรรม (สมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทยและวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม, 2550)

ในเวลาต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับสัตว์ของสังคมตะวันตกได้รับการพัฒนาและมีการยกระดับสถานภาพของสัตว์มากขึ้นถึงขั้นให้สัตว์มีสถานะเท่าเทียมกับมนุษย์ (ประพิมพ์พรรณ เงินทิพย์, 2554) เกิดเป็นแนวความคิดทางปรัชญาในเรื่องสิทธิสัตว์ขึ้นโดยเห็นว่าสัตวนั้นมีคุณค่าเช่นเดียวกับมนุษย์ สัตว์จึงสมควรได้รับสิทธิ (animal rights) และมนุษย์มีหน้าที่โดยตรงต่อสัตว์ ตัวอย่างนักคิดปรัชญา เช่น ทอม เรแกน และอิงกริด นิวเครอค ซึ่งต่างได้พยายามขยายแนวความคิดให้สัตว์มีสิทธิมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ให้มนุษย์มีความรับผิดชอบต่อสัตว์มากขึ้น และปฏิเสธการกระทำที่ไม่สมควรของมนุษย์อันเป็นเหตุให้สัตว์ต้องได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน

อันนี้ ปรัชญาเรื่องสิทธิสัตว์และสวัสดิภาพสัตว์แม้จะมีความคล้ายคลึงกัน แต่โดยพื้นฐานแล้วทั้งสองเรื่องนั้นมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ (อันวัตัน ใจโรจน์, 2551)

สิทธิสัตว์ (animal rights) หมายถึง สิทธิของสัตว์ ซึ่งไม่ใช่มนุษย์ที่จะมีชีวิตอยู่อย่างอิสระปราศจากการหา

ประโยชน์ของมนุษย์ หรือสุกมโนญาทารุณหรือกักขัง เป็นมุ่งมองของ นักปรัชญาที่ว่า สัตว์มีสิทธิเหมือนหรือคล้ายกับมนุษย์ นักสิทธิสัตว์เชื่อว่า มนุษย์ไม่มีสิทธิที่จะใช้สัตว์ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจมีมนุษยธรรม อย่างมีความรับผิดชอบ หรือการใช้สัตว์จะทำให้มนุษย์ได้ประโยชน์เพียงใดก็ตาม นอกจากนี้ยังสนับสนุนกฎหมายหรือภาระเบียบต่างๆ ที่ห้ามการแข่งม้า การล่าสัตว์ การใช้สัตว์ในการแสดง หรือในคณะกรรมการสัตว์ การใช้สัตว์ทดลองยาหรือทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเพาะเลี้ยงสัตว์ การใช้สัตว์ในอุตสาหกรรม การบันเทิง การกีฬา เพื่อการเลี้ยงปศุสัตว์ เพื่อเป็นอาหาร การเลี้ยงสัตว์ในสวนสัตว์ เป็นต้น

ขณะที่การจัดการสวัสดิภาพสัตว์ (animal welfare) หมายถึงทัศนคติเกี่ยวกับสัตว์โดยเฉพาะ สัตว์ที่อยู่ในความดูแลของมนุษย์ว่าควรประพฤติความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมาน โดยการจัดสิ่งจำเป็นขึ้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้แก่สัตว์ไม่ว่าจะเป็นอาหาร น้ำ ที่อยู่ การรักษาทางการแพทย์ ฯลฯ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ถือเป็นเรื่องของข้อผูกมัดหรือพันธนาذهทางศีลธรรมที่มนุษย์พึงมีต่อสัตว์ (Yuri Dmitriyev, 2534) กล่าวคือ มนุษย์มีความรับผิดชอบทางศีลธรรมที่จะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการทารุณสัตว์หรือทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทรมานโดยไม่จำเป็น ไม่ห้ามมนุษย์ที่จะใช้ประโยชน์จากสัตว์ แต่การใช้ประโยชน์จากสัตว์ไม่ว่ากรณีใดก็ตามนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม (ศุภมาส ชินวินิจกุล, 2557) โดยสมควรจัดให้สัตว์มีสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการดำรงชีพของสัตวนั้นๆ รวมทั้งต้องแสวงหามาตรการต่างๆ ในการปฏิบัติต่อสัตว์อย่างมีมนุษยธรรมและ ไม่กระทำการใดๆ ให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดทรมานจากการใช้ประโยชน์โดยไม่จำเป็น สำหรับการจัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์อย่างไร จึงจะถือว่าเหมาะสมเพียงพอนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม จรรยาบรรณ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (ภาควิชี โลหวิริตานันท์, 2558) การจัดสวัสดิภาพจึงเป็นเรื่องของการให้ความคุ้มครองสัตว์จากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ในทุกรูปแบบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย คือ ประเทศไทยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์ประเภทหนึ่ง คือ สุนัข เป็นกฎหมายเกี่ยวกับ การเลี้ยงสุนัขปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ทั้งกฎหมายฉบับที่ มีเจตนาرمณเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขโดยตรง กฎหมายฉบับที่มีเจตนาرمณเพื่อควบคุมการเลี้ยงสัตว์ซึ่งหมายความรวมถึงสุนัข และกฎหมายฉบับที่มีเจตนาرمณเพื่อการอื่นแต่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวข้องกับการควบคุมการเลี้ยงสุนัข อันได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติ โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติจราจรสทางบก พ.ศ. 2522 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์อีกมากกว่า 50 ฉบับ โดยอาจสรุปเป็น มาตรการ ในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขได้ทั้งสิ้น 10 ประการ กล่าวคือ มาตรการควบคุมการเลี้ยงและการปล่อยสุนัข มาตรการจดทะเบียนสุนัข มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพของสุนัข มาตรการควบคุม การนำสุนัขออกนอกสถานที่ เลี้ยง มาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนร้ายมา มาตรการป้องกัน โรคระบาดสัตว์ มาตรการควบคุมการเลี้ยงสุนัขควบคุมพิเศษ มาตรการจำกัดจำนวนสุนัข และมาตรการชดเชยความเสียหายที่เกิดจากสุนัข ซึ่งกฎหมายดังกล่าวเกี่ยวกับการคุ้มครองสุนัขเท่านั้น ไม่ได้คุ้มครองสัตว์ทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ยังมีมาตรการทางกฎหมายบางประการ ที่มีความไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุม อันอาจก่อให้เกิดความสับสน และความไม่เท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557” เป็นการการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสาร (documentary research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ ตำราและหนังสือกฎหมาย คำพิพากษาของคดีที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ รายงานวิจัยและรายงานศึกษาของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จากอินเทอร์เน็ต และนำข้อมูลเอกสารเก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์เชิงตรรกวิทยา (logical analysis) วิเคราะห์เปรียบเทียบ (comparative analysis) และวิเคราะห์เชิงนิติวิธี (juristic method analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา (descriptive research)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอหลักกฎหมายว่าด้วยการทารุณกรรมสัตว์ของประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่กฎหมายของประเทศไทยและประเทศอังกฤษ รวมทั้งกฎหมายคุ้มครองสัตว์ของประเทศไทยในเครือรัฐอสเตรเลีย

1. จากการศึกษา พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 มีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ในประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หมวด 2 มาตรา 12 องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์อาจได้รับการสนับสนุนจากการปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้ (1) การจัดเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (2) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (3) การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการป้องกันการทารุณกรรม หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (4) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรม

หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (5) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

หมวด 5 มาตรา 20 กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีรายละเอียดของการกระทำตามมาตรา 21 ดังนี้

(1) การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร (2) การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ (3) การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (4) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตวแพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บและไม่สามารถเยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่ รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน (5) การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา (6) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน และ(7) การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตวแพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์ (8) การตัด หุ ทาง ขน เข้า หรือจ่องโดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิตของสัตว์ (9) การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น (10) การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ (11) การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 6 กล่าวถึงการจัดสวัสดิภาพสัตว์ไว้ดังนี้

มาตรา 23 ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใดๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร การกระทำตามวรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะนำสัตว์ไปดูแลแทน

หมวด 8 กล่าวถึง บทกำหนดโทษไว้ดังนี้

มาตรา 30 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 31 หากฝ่าฝืนมาตรา 20 ผู้กระทำความผิดจะต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. จากการศึกษาพระราชบัญญัติสัตว์ (animal act 1953) ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน ค.ศ. 2006 ประเทศไทยพัฒนาและเข้มงวด กำหนดหลักเกณฑ์การกระทำที่เป็นความผิดฐานทรั่วผิดกฎหมายสัตว์โดยกำหนดให้บุคคลจัดการต่อสู้สัตว์ หรือมีส่วนสนับสนุนในการบริหารจัดการ หรือกระทำการจัดหาสถานที่ หรืออนุญาตให้ใช้สถานที่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการนำสัตว์มาต่อสู้ และกำหนดให้ผู้ซึ่งมีการต่อสู้สัตว์ หรือผู้ใดพยายามเลี้ยง ซื้อขาย นำเข้า ส่งออกเพื่อใช้ในการต่อสู้นั้น มีความผิดและต้องได้รับโทษตามกฎหมายด้วยความผิดประเทณที่เป็นความรับผิดโดยเด็ดขาด เท่ากับว่า เมื่อมีการกระทำการที่มีความผิดเกิดขึ้น กฎหมายจะไม่พิจารณาถึงสภาพจิตใจ หรือเจตนาของผู้กระทำการที่มีความผิด บุคคลนั้น จะต้องมีความรับผิดในทางอาญาต่อผลของความเสียหาย อันเกิดจาก การละเมิดต่อทบทวนสัตว์ของกฎหมายนั้นโดยทันที พบทว่ามีสาระสำคัญดังนี้

(1) มาตรา 44 (1) วรรค 2 ได้กำหนดอัตราโทษสำหรับบุคคลที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานทรั่วผิดกฎหมายสัตว์ ไว้ โดยบุคคลนั้นต้องรับผิดจ่ายค่าปรับ 200 ริงกิต หรือโทษจำคุกเป็นเวลา 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และนอกจากนี้ ในมาตรา 73 ได้กำหนดเพิ่มโทษสำหรับผู้ซึ่งถูกตัดสินว่ากระทำการผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้กระทำการผิดเป็นครั้งที่ 2 ในความผิดที่ถูกตัดสิน หรือได้กระทำการผิดอื่นที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ในช่วงระยะเวลาไม่กิน 12 เดือน ภายในห้องจากที่ถูกตัดสินว่ากระทำการผิดจะต้องรับโทษจำคุกเป็นเวลา 2 เดือนเพิ่มขึ้น

(2) ศาล มีอำนาจสั่งรับสัตว์ซึ่งถูกทรั่วผิดกฎหมาย

พระราชบัญญัติสัตว์ของสหพันธ์รัฐบาลเชีย มีการบัญญัติโดยให้อำนาจศาล มีคำสั่ง รับสัตว์ หรือเคลื่อนย้ายสัตว์จากเจ้าของที่ถูกตัดสินว่ากระทำการทรั่วผิดกฎหมายต่อสัตว์ได้ ซึ่งเมื่อศาลมีคำสั่งตัดสินว่าจำเลยกระทำการผิดแล้ว นอกจากนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งรับสัตว์ และสัตว์ต้องถูกส่งให้ไปอยู่ในความดูแลขององค์กรเกี่ยวกับสัตว์ที่มีอำนาจตามกฎหมายได้ กฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำการผิดต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูสัตวนั้นต่อไปในอนาคต หรือให้ผู้

กระทำการผิดชุดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์ให้แก่องค์กรที่ดูแลสัตว์

(3) ศาล มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในชั้นศาล (destruction animals order)

พระราชบัญญัติสัตว์ ค.ศ. 1953 มาตรา 48 (1) บัญญัติโดยให้อำนาจศาลในการที่จะสั่ง ให้ทำลายสัตว์ว่า “ศาล เจ้าหน้าที่ทำการแพทย์ของรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ผู้มีอำนาจที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยสัตวแพทย์ ได้ตรวจสอบว่า สัตว์เป็นโรค หรือเจ็บป่วย และโรคหรืออาการเจ็บป่วยนั้นมาจากการทราบซึ่งไม่สามารถเยียวยาได้ หรือหากปล่อยให้สัตว์มีชีวิตต่อไปจะเป็นการทำรุณกรรมต่อสัตว์ หรือสัตว์เป็นโรคที่รักษาไม่ได้ หรือสัตว์ได้รับความเจ็บป่วยสาหัส หรือมีสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ ไม่อาจรักษาให้หายได้ และหากปล่อยไว้จะเป็นการทำรุณกรรมต่อสัตว์ อาจสั่งให้ทำลายสัตว์ในชั้นศาลได้โดยทันทีภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และในการนี้เมื่อมีการชดใช้สัตว์ที่ถูกสั่งให้ทำลายแก่ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของสัตว์ ตามมาตรฐานนี้” เห็นว่า มาตรการนี้เป็นการที่ศาลต้องคำนึงถือประโยชน์สูงสุดแก่สัตว์ก่อนที่ศาล มีคำสั่งทำลายสัตว์

(4) คำสั่งคุ้มครองสัตว์

พระราชบัญญัติสัตว์ ค.ศ. 1953 ได้กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่สัตว์ซึ่งถูกทรั่วผิดกฎหมายสัตว์ภายหลังที่ศาล มีคำตัดสินว่าจำเลยกระทำการผิดไว้โดยเฉพาะ กล่าวคือ ตามมาตรา 47 กำหนดไว้ว่า “เมื่อบุคคลใดๆ ก็ตามถูกตัดสินว่ากระทำการผิดฐานทรั่วผิดกฎหมายต่อสัตว์แล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้สัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการผิดตามความเหมาะสม” ยกตัวอย่าง ศาลอาจมีคำสั่งให้สัตว์อยู่ในความเลี้ยงดูและดูแลของสัตวแพทย์ผู้ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดห้ามมิให้อุณภูติใช้งานสัตว์ในระหว่างตามที่ศาลกำหนด หรือจนกว่าจะได้มีคำสั่งอนุญาตให้ใช้งานได้ภายหลังโดยศาลหรือสัตวแพทย์ผู้มีอำนาจที่ไม่ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยสัตวแพทย์ ทั้งนี้คำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยของสัตว์เป็นสำคัญ

(5) การให้รางวัลแก่ผู้ให้ข้อมูลการทำรุณกรรมสัตว์ (award to informer)

ตามพระราชบัญญัติสัตว์ ค.ศ. 1953 มาตรา 50

(1) พระราชบัญญัตินี้ได้ให้ความคุ้มครองแก่สัตว์ เกี่ยวกับ

การป้องกันทารุณกรรมสัตว์ และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ดังในข้อความในมาตราอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ข้างต้นแล้ว แต่นอกเหนือจากการบัญญัติกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ แล้ว พระราชบัญญัตินี้ยังได้มีการบัญญัติให้เงินรางวัลแก่ผู้ที่ให้ข้อมูลในคดีทารุณกรรมสัตว์ที่เกิดขึ้น ซึ่งบทบัญญัติตั้งกล่าว มีการบัญญัติไว้ว่า “ศาลอาจให้เงินรางวัลจำนวนหนึ่งที่ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินค่าปรับสำหรับความผิดแก่ผู้ที่ให้ข้อมูลหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสในการพบทenenการทารุณกรรมสัตว์”

3. จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ของประเทศไทย เลี่ย ค.ศ. 2002 (animal welfare 2002) ในพระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2002 ของรัฐเวสเทิร์น ประเทศไทย เลี่ย มีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสัตว์ปราศจากทารุณตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ในพระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ (animal welfare act 2002) มาตรา 19 ของรัฐเวสเทิร์โนสเตรเลีย ได้กำหนดเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ไว้ว่า ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการทารุณโดยการกำหนดให้บุคคลต้องไม่ทารุณกรรมต่อสัตว์ โดยการกำหนดบทลงโทษ คือ โทษปรับขั้นต่ำ 2,000 ออสเตรเลียดอลลาร์ และโทษสูงสุด คือ โทษปรับ 50,000 ออสเตรเลียดอลลาร์และโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ส่วนรัฐนิวเซาท์เวลส์ ปราศจากพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ (prevention of cruelty to animals act 1975) มาตรา 5 กำหนดให้บุคคลต้องไม่ทารุณกรรมต่อสัตว์ หากฝ่าฝืนต้องได้รับโทษโดยมีโทษ สูงสุด คือ ในกรณีร่วมกันกระทำการความผิด จะมีโทษปรับ 250 ของหน่วยการลงโทษ และในกรณีไม่ได้ร่วมกันกระทำการความผิด บุคคลจะมีโทษปรับ 50 ของหน่วยการลงโทษ หรือโทษจำคุกเป็นเวลา 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้บทบัญญัติตั้งกล่าว ยังได้ขยายความออกไปอีกว่า บุคคลได้มีว่าจะเป็นผู้ครอบครอง หรือดูแลสัตวนั้นหรือไม่ก็ตาม กระทำการทารุณกรรมต่อสัตว์ ถ้าการกระทำของบุคคลนั้นมีเจตนากระทำการทารุณโดยร้ายทำให้สัตว์ต้องทุกข์ทรมาน ได้รับความเจ็บปวด ทำให้สัตว์พิการ ล่วงละเมิดต่อสัตว์หรือใช้งานสัตว์อย่างไร มนุษยธรรม หรือการกระทำอื่นใด ที่เป็นเหตุทำให้สัตว์ได้รับอันตราย อันตรายในที่นี้ รวมถึงการได้รับบาดเจ็บ ความเจ็บปวด และความทุกข์ทรมาน โดยพิจารณาตามหลักฐานความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสัตว์ วิเคราะห์จากสรีริวิทยาของ

สัตว์ หรือดูพฤติกรรมปฏิริยาของสัตว์ภายหลังพบรการทารุณกรรมสัตว์มาแล้ว และ ได้กำหนดบุคคลที่ดูแลสัตว์ (person in charge of an animal or a person who being in charge any animal) ซึ่งหมายถึง เจ้าของสัตว์ หรือบุคคลที่ดูแลหรือควบคุมสัตว์ที่แท้จริง หรือบุคคลซึ่งมีสัตว์อยู่ในความครอบครอง ได้เพิกเฉย หรือละเลยในการดูแลหรือการไม่เลี้ยงดูสัตว์หรือไม่จัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์ อย่างเหมาะสม เป็นการกระทำที่เป็นการทารุณกรรมต่อสัตว์อย่างหนึ่ง อีกทั้งกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ของเครือรัฐออสเตรเลีย ไม่พบว่ากฎหมายได้มีการเรียกร้องให้การกระทำอย่างโดยย่างหนักที่สุดที่สุดเป็นการทารุณกรรมสัตว์จะต้องกระทำโดยมีเจตนา หรือกระทำโดยประมาท ประกอบด้วย เว้นแต่กรณีการวางแผนพิเศษหรือให้สารพิษที่เป็นอันตรายต่อสัตว์ ที่บบทบัญญัติกฎหมายนั้นได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าผู้กระทำจะต้องกระทำโดยเจตนาหรือประมาท

การอภิปรายผล

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายเบรี่ยบเที่ยบกฎหมายการทารุณกรรมสัตว์ของประเทศไทย ประเทศไทยพัฒนารัฐ มาเลเซีย และประเทศไทย เลี่ย ดังนี้

1. เบรี่ยบเที่ยบนิยามการคุ้มครองการทารุณกรรมสัตว์ ระหว่างประเทศไทย ประเทศไทย มาเลเซีย และประเทศไทย เลี่ย พบร่วมกันในประเทศไทยกำหนดห้ามการทารุณกรรมแก่สัตว์ในมาตรา 20 แต่มีกรณียกเว้น 11 ข้อ ตามมาตรา 21 ซึ่งต่างจากในประเทศไทย มาเลเซีย ที่กำหนดให้ความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์น้อยกว่า โดยระบุเฉพาะบุคคลผู้จัดการต่อสู้สัตว์ หรือมีส่วนสนับสนุนในการบริหารจัดการ หรือกระทำการจัดหาสถานที่ หรืออนุญาตให้เช่าสถานที่โดยมีวัตถุประสงค์ของการนำสัตว์มาต่อสู้ และกำหนดให้ผู้ชุมการต่อสู้สัตว์ หรือผู้เพาะเลี้ยง ซื้อขาย นำเข้า ส่งออก เพื่อใช้ในการต่อสู้นั้น แต่แตกต่างจากประเทศไทย เลี่ย ที่ทางประเทศไทย เลี่ย ได้กำหนดไว้ว่า บุคคลผู้กระทำการทารุณกรรมสัตว์ได้แก่ บุคคลได้มีว่าจะเป็นผู้ครอบครอง หรือดูแลสัตว์นั้นหรือไม่ก็ตาม กระทำการทารุณกรรมต่อสัตว์ ถ้าการกระทำของบุคคลนั้นมีเจตนากระทำการทารุณโดยร้ายทำให้สัตว์ต้องทุกข์ทรมาน ได้รับความเจ็บปวด ทำให้สัตว์พิการ ล่วงละเมิดต่อสัตว์หรือใช้งานสัตว์

อย่างไร้มนุษยธรรม หรือการกระทำอื่นใด ที่เป็นเหตุทำให้สัตว์ได้รับอันตราย อันตรายในที่นี้ รวมถึงการได้รับบาดเจ็บ ความเจ็บปวด และความทุกข์ทรมาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีช่องโหว่สำหรับการหารุณสัตว์มากกว่าในประเทศอสเตรเลียที่กรณียกเว้นต่าง ๆ นั้น พิจารณาได้ว่า ไม่มีความจำเป็นต้องเว้นไว้ไม่ใช้การหารุณสัตว์

2. เปรียบเทียบในแบบลงโทษของผู้กระทำผิดระหว่างประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย และประเทศออสเตรเลีย พบว่า ในประเทศไทย ผู้กระทำความผิดต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ในประเทศมาเลเซีย ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือจ่ายค่าปรับไม่เกิน 200 ริงกิต และในประเทศออสเตรเลีย กำหนดโทษไว้ว่า โทษปรับขั้นต่ำ 2,000 օอสเตรเลียดอลลาร์ และโทษสูงสุด คือ โทษปรับ 50,000 օอสเตรเลียดอลลาร์และโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี จะเห็นได้ว่า การกำหนดโทษในประเทศไทยสูงกว่าในประเทศมาเลเซียแต่ต่ำกว่าในประเทศออสเตรเลียซึ่งอาจเป็นเพราะว่าประเทศไทยมีการเลี้ยงดูสัตว์และใช้สัตว์มากกว่าในประเทศมาเลเซีย จึงทำให้ประเทศไทยกำหนดระยะเวลาที่สูงกว่าในประเทศมาเลเซีย แต่ในขณะเดียวกันการใช้สัตว์เพื่องานต่าง ๆ อาจมีน้อยกว่าในประเทศออสเตรเลีย จึงทำให้กำหนดโทษน้อยกว่า

3. เปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายมาเลเซีย พบว่า กฎหมายของมาเลเซียมีข้อโดยเด่นอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ศาล มีคำสั่ง ริบสัตว์ หรือเคลื่อนย้ายสัตว์จากเจ้าของที่ถูกตัดสินว่ากระทำการหารุณกรรมต่อสัตว์ได้ ซึ่งเมื่อศาลมีคำสั่งริบสัตว์ และสัตว์ต้องถูกส่งให้ไปอยู่ในความดูแลขององค์กรเกี่ยวกับสัตว์ที่มีอำนาจตามกฎหมายได้ ข้อกำหนดดังกล่าวมีข้อดีที่ชัดเจนในการปกป้องสัตว์และการดูแลสัตว์ที่ถูกหารุณแล้วให้อยู่ในความดูแลของหน่วยงานพิทักษ์สัตว์ ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีข้อบัญญัติในลักษณะนี้ชัดเจน ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า ในประเทศไทย การหารุณสัตว์จนถึงกระบวนการฟ้องร้องต่อศาลยังไม่มีความชัดเจน ดังนั้น การพิทักษ์สัตว์ที่ถูกหารุณกรรมอาจยังไม่มีความสำคัญมาก

ข้อเสนอแนะ

พระราชบัญญัติป้องกันการหารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 ประกอบด้วย 8 หมวด มีหัวสิ้น 36 มาตรา กำหนดให้บุคคลห้ามกระทำการหารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีกรณียกเว้น 11 กรณี เช่น การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น โดยกำหนดโทษผู้กระทำความผิดต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันการหารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์เพื่อเสนอนโยบายแผน มาตรการ และแนวทางที่สร้างความตระหนักในการป้องกันการหารุณกรรมสัตว์ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีสถานสงเคราะห์สัตว์เพื่อป้องกันการหารุณกรรม ควบคุมปริมาณสัตว์ได้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นพระราชบัญญัติก่อน กับการหารุณกรรมสัตว์ฉบับแรกในประเทศไทย ดังนั้น จึงมีจุดที่จะต้องนำมาปรับปรุงหลายประดิษฐ์ ดังนี้

1. จากมาตราที่ 20 กำหนดความหมายของการหารุณสัตว์ที่ไม่ชัดเจน ดังนี้ ในอนาคตควรเพิ่มความหมายของการกระทำที่เป็นการหารุณสัตว์ที่ชัดเจนให้ครอบคลุมในทุกกรณี เพื่อมิให้เกิดเป็นข้อพิพาทในภายหลัง

2. ควรมีข้อบัญญัติปัญหาสภาพการหารุณสัตว์ทางกีฬา เช่น ละครสัตว์ ยังไม่มีการนิยามที่ชัดเจน ตลอดจนถึงบทลงโทษ ดังนั้น ในอนาคตต้องมีบทบัญญัติในกรณีดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้น

3. กำหนดให้มีการพิทักษ์สัตว์ที่ได้รับการหารุณกรรม โดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการรับรองถูกต้องเป็นสิ่งที่สมควรกระทำและบัญญัติไว้ในกฎหมายต่อไปในอนาคต

4. กำหนดให้มีการพิทักษ์สัตว์ที่ได้รับการหารุณกรรม โดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการรับรองถูกต้องเป็นสิ่งที่สมควรกระทำและบัญญัติไว้ในกฎหมายต่อไปในอนาคต

References

- Chinvanichakul, S. (2014). Animal welfare protection. *Assumption University Press*, 5(2), 38-40. (in Thai)
- Jungchan, A. (2015). Prevention of cruelty to animals act B.E. 2557. *Research and Development Newsletter*, 14(151), 23-24. (in Thai)
- Lohavaritanon, P. (2015). Observation on the prevention of cruelty to animals act B.E. 2557. *Law Journal*, 44(2), 537-554. (in Thai)
- Ngoentip, P. (2554). *Legal measures for the animals protection and the animals welfare in Thailand*. Master of Laws Thesis, Thammasart University. (in Thai)
- Rojanawan, T. (2008). *Legal measures for the prevention of cruelty to animals*. Master of Laws Thesis, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Sonthipong, U. (2009). *Human right*. Bangkok: Winyuchon. (in Thai)
- Thai Society for the Prevention of Cruelty to Animal and Collage of Social Innovation. (2007). *White paper on animal abuse situation in Thailand*. Prathumtani: Rangsit University. (in Thai)
- Vachanasawat, K. (2008). *Criminal nomography I* (10th ed.). Bangkok: Polsiam. (in Thai)
- Yuri Dmitriev. (1991). *Man and animals*. Bangkok: DCID. (in Thai)

